

A Régiók Bizottsága véleménye „Bővítési stratégia és a legfontosabb kihívások 2007–2008: Potenciális tagjelölt országok”

(2008/C 172/12)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- úgy véli, hogy egyértelműbb üzenetet kell közvetíteni a potenciális tagjelölt országok felé az Európai Unióhoz való csatlakozásuk módozatát illetően. Az egyéni csatlakozás arra ösztönözheti és motiválhatja az országokat, hogy felgyorsítsák az általános előrehaladás folyamatát. Az, hogy egy adott ország mennyire sikeres a megkövetelt uniós referenciaalapok teljesítésében, meghatározó tényezője kell, hogy legyen annak, hogy milyen ütemben haladjon a csatlakozás felé;
- megjegyzi, hogy további kapacitásépítésre van szükség a helyi hatóságok és a helyi önkormányzati szövetségek között a potenciális tagjelölt országokban, mivel a helyi és regionális önkormányzatokat jelenleg nem vonják be kellő mértékben az EU csatlakozási folyamatába;
- üdvözli a stabilizációs és társulási megállapodás (SAA) aláírását az EU-val, és sürgeti a bosznia-hercegovinai hatóságokat, hogy működjenek közre a megállapodásban foglalt kötelezettségek végrehajtása érdekében;
- elismeri, hogy a közigazgatási reform terén történt előrehaladás összhangban áll a közösségi normákkal, és megjegyzi, hogy Szerbia a stabilizációs és társulási megállapodásról folytatott tárgyalások során bebizonyította, hogy hatékony közigazgatási kapacitásokkal rendelkezik;
- üdvözli a stabilizációs és társulási megállapodás aláírását az EU-val, és sürgeti a montenegrói kormányt, hogy továbbra is teljesítse a megállapodásból adódó kötelezettségeit a végrehajtásra vonatkozó előzetes cselekvési terv értelmében;

Előadó: Martin HEATLEY Önkormányzati képviselő (UK/EPP), Warwickshire megyei tanácsának tagja

Referenciaszöveg

A Bizottság közleménye a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek: Bővítési stratégia és a legfontosabb kihívások 2007–2008

COM(2007) 663 végleges

Politikai ajánlások

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

A) Általános ajánlások

Általános előrehaladás és ütemterv

1. úgy véli, hogy egyértelműbb üzenetet kell közvetíteni a potenciális tagjelölt országok felé az Európai Unióhoz való csatlakozásuk módozatát illetően. Az egyéni csatlakozás arra ösztönözheti és motiválhatja az országokat, hogy felgyorsítsák az általános előrehaladás folyamatát. Az, hogy egy adott ország mennyire sikeres a megkövetelt uniós referenciaalapok teljesítésében, meghatározó tényezője kell, hogy legyen annak, hogy milyen ütemben haladjon a csatlakozás felé;

2. úgy véli, hogy meg kell találni a kényes egyensúlyt a potenciális tagjelölt ország lelkesedésének és stabilitásának megőrzése, valamint a csatlakozási folyamat körültekintő és megfelelő előkészítése között;

3. úgy véli, hogy míg a gazdasági növekedés lehetőségeit, a kulcsfontosságú szállítási és energia-útvonalak biztosítását, illetve egyéb stratégiai megfontolásokat tekintve, és nem feledve az EU közös értékeit, így a szabadságot, a demokráciát és a szolidaritást, a bővítés lényeges mind az EU, mind pedig a potenciális tagjelölt országok számára; a csatlakozás lehetősége kulcsfontosságú eleme különösen a nyugat-balkáni országok békéje és stabilitása biztosításának is; ugyanakkor aggodalmát fejezi ki a néhány uniós tagállamban megfigyelhető „bővítési fáradtság” miatt, és úgy véli, hogy a közvélemény figyelmét jobban fel kellene hívni a további bővítés lehetőségeire és kihívásaira;

4. üdvözli az általános gazdasági növekedés, az általános makrogazdasági stabilitás és a potenciális tagjelölt országok élet-színvonalának növelése terén elért fejlődést, ugyanakkor úgy véli, hogy több erőfeszítésre van szükség a jogállamiság megerősítésének és a társadalmi struktúrák korszerűsítésének tekintetében. A makrogazdasági fejlődés ezen országok polgárai életminőségének javítását kell, hogy célozza. Különösen a jogállamiság – főképp az igazságszolgáltatás reformja révén történő – érvényre juttatásának, valamint a korrupció és a szervezett bűnözés (ideértve az emberkereskedelmet is) elleni harcnak a szorgalmazását kellene kiemelt prioritásként kezelni az összes potenciális tagjelölt országban;

5. arra sürgeti valamennyi potenciális tagjelölt országot, hogy tartsák fenn és javítsák jószomszédi kapcsolataikat, mivel ezek az Európai Unió felé vezető folyamat szerves részét képezik; kiemeli egyúttal, hogy a nyugat-balkáni országoknak fokozniuk kell erőfeszítéseiket annak érdekében, hogy a szomszédos orszá-

gokkal kölcsönösen elfogadható megoldásokat találjanak a fennálló problémákra;

Kommunikáció

6. hangsúlyozza, hogy a jó kommunikáció alapvető a bővítési stratégia folyamatos sikeréhez. Hatékonyabb tájékoztatásra van szükség a jelenlegi bővítési folyamat előnyeinek és kihívásainak tekintetében, valamint annak megértésére és elfogadtatására, hogy a folyamat fokozatos és körültekintően kezelt. A potenciális tagjelölt országok minden kormányzati szintjét támogatni kellene arra irányuló erőfeszítéseikben, hogy a közvéleményt hatékonyabban tájékoztassák az európai értékekről, az EU-tagsághoz való közelebb kerülés előnyeiről és az uniós tagság feltételeiről. Ebben az összefüggésben biztosítani kellene az Európai Bizottság bővítésről szóló közleményeinek megjelenését a potenciális tagjelölt országokban beszélt nyelveken, ideértve a kisebbségi nyelveket is;

7. javasolja, hogy az új közösségi pénzügyi eszközt, az előcsatlakozási támogatási eszközt (IPA) arra használják, hogy javítsák az uniós integrációra vonatkozó ismereteket és ösztönözzék a határokon átnyúló együttműködést, erősítsék a nyugat-balkáni országok helyi és regionális önkormányzatait képviselő szövetségek kapacitásait, és vonják be őket a csatlakozási folyamatokba;

8. ajánlja az Európai Unióba való integrációért felelős központi kormányhivatal, valamint a helyi önkormányzatok és szövetségeik közötti „vertikális” kommunikáció javítását;

Kapacitásépítés és a határokon átnyúló együttműködés

9. úgy véli, hogy az emberek közötti helyi és regionális szintű kapcsolatokat elősegítő intézkedések támogatása és az EU, illetve a potenciális tagjelölt országok közötti együttműködés ösztönzése olyan értékes eszközei a kölcsönös kulturális és politikai megértésnek, amelyek eloszthatják az integrációs képességgel kapcsolatos kétségeket; emlékeztet a testvérvárosi kapcsolatok keretében zajló együttműködés fontos szerepére a 90-es évek történelmi jelentőségű eseményeit követően;

10. fokozott intézkedéseket sürget a régiók és települések közötti együttműködésnek az EU tagállamai és a potenciális tagjelölt országok viszonylatában történő ösztönzése tekintetében, kiegészítve a meglévő, határokon átnyúló mechanizmusokat, ösztönözve például a potenciális tagjelölt országok EGCT-ke történő integrációját; ⁽¹⁾

⁽¹⁾ EGTC – Európai területi együttműködési csoportosulás

11. hangsúlyozza, hogy az elsősorban helyi és regionális szintű adminisztratív kapacitás kiépítése elengedhetetlen a koppenhágai kritériumok sikeres teljesítéséhez. Az érintett országok helyi és regionális önkormányzatai nem kellően tájékozottak, és általában nem rendelkeznek az uniós pénzügyi támogatás befogadására képes kapacitással; E tekintetben az RB-nek fontos szerepe van olyan képzési szemináriumok előmozdításában, amelyek lehetővé teszik a bevált gyakorlatok cseréjét és az EU helyi és regionális önkormányzatai által összegyűjtött tapasztalatok megosztását.

12. üdvözlí a potenciális tagjelölt országok és az EU által aláírt vízumkönnyítési megállapodást mint olyan fontos lépést, amely megkönnyíti az emberek közötti kapcsolatteremtést, nemcsak a nyugat-balkáni országok, hanem az EU és a potenciális tagjelölt országok polgárai között is;

13. megjegyzi, hogy további kapacitásépítésre van szükség a helyi hatóságok és a helyi önkormányzati szövetségek között a potenciális tagjelölt országokban, mivel a helyi és regionális önkormányzatokat jelenleg nem vonják be kellő mértékben az EU csatlakozási folyamatába;

14. üdvözlí az olyan projekteket, amelyek kapcsolatot teremtenek az EU tagállamainak helyi önkormányzatai és a potenciális tagjelölt országok önkormányzatai között, mint például a települések egyharmadát érintő szerbiai „Csereprogramot”, amely révén az érintett települések megismerkedhettek a projektkezelés közösségi gyakorlatával, segítve az EU és Szerbia helyi önkormányzatai közötti kapcsolatok kiépítését;

15. bátorítja a központi, helyi és regionális önkormányzatok kapacitásépítését a potenciális tagjelölt országokban annak érdekében, hogy környezetvédelmi politikáikat összehangolják a közösségi ajánlásokkal;

16. utal arra, hogy a potenciális tagjelölt országokban még fiatal és sérülékeny a demokrácia. A képviselői demokrácia intézményeinek és szabályainak kialakulásához és megszilárdulásához célratoró és kitaró elkötelezettség szükséges. Ez különösen érvényes a helyi és a regionális szintre, tekintve, hogy ezek döntő jelentőségűek a stabil és nyitott demokratikus társadalom és a felelősségteljes kormányzás (good governance) szempontjából;

Civil társadalom és közélet

17. úgy véli, hogy a civil szektor kulcsfontosságú elem a demokratikus társadalom építésében. További fejlesztésre és kapacitásépítésre van szükség e szektorban az átláthatóság növelésében és a demokrácia ösztönzésében betöltött fontos szerepének elősegítése érdekében. A civil szektor jelentős szerepet játszhat abban, hogy a közvéleményt tájékoztassák az EU-ról, és megkönnyítsék a polgárok csatlakozási folyamatba való bevonását;

18. a nők, gyermekek és idősek jogainak további erősítését sürgeti. További lépésekre van szükség az esélyegyenlőség javí-

tása, a jobb foglalkoztatás biztosítása és a nők politikai életben való tevékenyebb szerepvállalásának ösztönzése érdekében. Meg kell erősíteni a nők, gyermekek és idősek védelmét a velük szemben elkövetett erőszak minden formája ellen, ideértve az emberkereskedelmet is;

19. sürgeti a fogyatékkal élők helyzetének további javítását. Különösen lényeges a fogyatékkal élők foglalkoztatási lehetőségeinek javítása mint kulcsfontosságú lépés a társadalomba való teljes integrációjuk felé;

20. a kisebbségek jogainak további javítását, valamint kulturális önmegvalósításuk és kibontakozásuk feltételeinek megteremtését sürgeti. Ugyanakkor határozott lépésekre is szükség van a etnikai csoportokhoz való hozzáállás javítása, valamint a tolerancia és a megbékélés érdekében;

B) Országspecifikus megjegyzések

Albánia

21. üdvözlí a hatékonyabb közigazgatás, főképp a népességnyilvántartó hivatalok javítása, a személyazonossági igazolványok és a biometrikus útlevelek bevezetése terén elért eredményeket; reményének ad hangot, hogy ez a választási folyamat javításához vezet majd, tekintettel arra, hogy a legutóbbi helyi szintű választások nem feleltek meg a nemzetközi követelményeknek és normáknak;

22. üdvözlí, hogy a kormány stratégiaibb módon közelít a korrupció elleni küzdelemhez, ugyanakkor megállapítja, hogy Albániában a korrupció még mindig általánosan elterjedt, és nagyon komoly problémát jelent. Ezenkívül az igazságügyi rendszer – bár megfigyelhető némi javulás – igen gyenge, különösen a függetlenség, átláthatóság és hatékonyság vonatkozásában. Ezért különösen fontos, hogy a 2007–2013 időszakra tervezett korrupcióellenes stratégiát szigorúan az Európa Tanács GRECO csoportjának ajánlásaival összhangban valósítsák meg és hajtsák végre;

23. nyugtázza a vallásközi kapcsolatok tekintetében kialakult nagyon kedvező légkört, amely példaértékű a régióban, ugyanakkor javulást sürget az emberi jogok és a véleménynyilvánítás szabadsága vonatkozásában;

24. sürgeti az albán hatóságokat, hogy továbbra is munkálkodjanak a kisebbségek helyzetének javításán, a legjobb európai gyakorlatokkal és az Európa Tanács nemzeti kisebbségek védelméről szóló európai keretegyezményével összhangban. Nyomatékosan ajánlja, hogy a kisebbségek képviselőit is vonják be az albán parlamentbe, továbbá kéri annak biztosítását, hogy a kisebbségi nyelvek oktatását az egész országban az etnikai csoportok minden tagjára kiterjesszék;

25. elismeri Albánia arra irányuló erőfeszítéseit, hogy továbbra is fenntartsa és fejlessze jószomszédi kapcsolatait a tagállamokkal és az egyéb potenciális tagjelölt országokkal;

26. úgy véli, hogy a közigazgatási kapacitások további fejlesztésére van szükség a stabilizációs és társulási megállapodás sikeres végrehajtásának érdekében. A helyi önkormányzatok igazgatási rendszereinek és az Albán Települések Szövetségének további kapacitásépítésre van szükségük annak érdekében, hogy fogadni tudják az előcsatlakozási támogatásokat (IPA);

Bosznia és Hercegovina

27. üdvözli a stabilizációs és társulási megállapodás (SAA) aláírását az EU-val, és sürgeti a bosznia-hercegovinai hatóságokat, hogy működjenek közre a megállapodásban foglalt kötelezettségek végrehajtása érdekében;

28. üdvözli a bosznia-hercegovinai rendfenntartó erők átalakítására tett szándéknyilatkozatot, és sürgeti a szerződő feleket, hogy a rendőrség reformját az EU elveivel összhangban valósítsák majd meg. Egy ilyen reform megvalósítása továbbra is szükséges feltétele a stabilizációs és társulási megállapodás (SAA) aláírásának;

29. üdvözli a bosznia-hercegovinai helyi önkormányzati struktúráknak a szolgáltatásnyújtásra vonatkozó legjobb közösségi gyakorlatok átvétele irányában mutatott eltökéltségét, továbbá üdvözli mindkét entitás helyi önkormányzati szövetségeinek azon szándékát, hogy együttműködjenek a polgároknak nyújtott helyi szintű szolgáltatások minőségének javítását illetően;

30. üdvözli a helyi önkormányzat reformjainak folytatását, és megjegyzi, hogy mindkét entitás helyi önkormányzásra vonatkozó jogalkotása összeegyeztethető a Helyi Önkormányzatok Európai Chartájával;

31. úgy véli, hogy a közigazgatási kapacitások további fejlesztésére van szükség a stabilizációs és társulási megállapodás sikeres végrehajtásának érdekében. Mindkét entitás helyi önkormányzati igazgatási rendszereinek és helyi önkormányzati szövetségeinek további kapacitásépítésre van szükségük annak érdekében, hogy teljes mértékben kiaknázhassák az előcsatlakozási támogatások (IPA) által nyújtott előnyöket;

32. üdvözli az előrelépést, amely a menekültek és az országon belül lakhelyüket elhagyni kényszerült személyek visszatérését illetően történt, és sürgeti az érintett szervezeteket és ügynökségeket, hogy továbbra is dolgozzanak a fenntartható visszatérési feltételek javításán;

33. üdvözli a volt Jugoszláviával foglalkozó nemzetközi büntetőtörvényszékkel történő együttműködésben tapasztalt javulást, amelynek szintje általánosan kielégítőnek tűnik, azonban a stabilizációs és társulási megállapodás aláírásához teljes körű együttműködésre lesz majd szükség;

Szerbia

34. felszólítja Szerbiát, hogy folytassa az EU-hoz való közeledésének folyamatát, és törekedjen a szomszédaival való békés egymás mellett élésre;

35. elismeri, hogy a közigazgatási reform terén történt előrehaladás összhangban áll a közösségi normákkal, és megjegyzi, hogy Szerbia a stabilizációs és társulási megállapodásról folytatott tárgyalások során bebizonyította, hogy hatékony közigazgatási kapacitásokkal rendelkezik;

36. elismeri, hogy a közigazgatási reform terén történt előrehaladás összhangban áll a közösségi normákkal, és megjegyzi, hogy Szerbia a stabilizációs és társulási megállapodásról folytatott tárgyalások során bebizonyította, hogy hatékony közigazgatási kapacitásokkal rendelkezik;

37. üdvözli az Igazságügyi Minisztérium által újtára indított kezdeményezést, amely az igazságügyi rendszer mélyreható elemzésére irányul, mivel az új alkotmány keretében rögzített jogi keretrendszer átültetésére még mindig nem került sor. További erőfeszítésekre van szükség az igazságügyi rendszer függetlenségének, elszámoltathatóságának és hatékonyságának biztosításához;

38. üdvözli a korrupcióellenes nemzeti stratégia további végrehajtását, azonban megjegyzi, hogy a korrupció még mindig általánosan elterjedt, és komoly problémát jelent Szerbiában;

39. üdvözli a kisebbségi jogok tiszteletben tartásának és védelmének tekintetében elért haladást, és arra biztatja a kormányt, hogy erőfeszítéseit összpontosítsa az olyan csoportok helyzetének javítására, mint a romák, különösen az oktatás, a szociális védelem, az egészségügyi ellátás, a lakhatás és a foglalkoztatás területén;

40. sürgeti a szerb parlamentet, hogy ratifikálja a Helyi Önkormányzatok Európai Egyezményét;

41. úgy véli, hogy a közigazgatási kapacitások további fejlesztésére van szükség a stabilizációs és társulási megállapodás sikeres végrehajtásának érdekében. A helyi önkormányzat igazgatási rendszereinek és a Települések és Városok Állandó Konferenciájának további kapacitásépítésre van szükségük annak érdekében, hogy fogadni tudják az előcsatlakozási támogatásokat (IPA);

Koszovó (az 1244. sz. ENSZ BT-határozat értelmében)

42. Koszovó függetlenségének február 17-i kinyilatkoztatása ma már tényként kezelendő; az RB üdvözli azt a döntést, hogy az európai biztonsági és védelmi politika (EBVP) keretében EULEX misszió induljon Koszovóba a jogállamiság és a stabilitás védelmére. A jogállamiság és a stabilitás megőrzése mindannyiunk érdeke; az etnikai csoportoknak békésen egymás mellett kell élniük;

43. üdvözli a 2006–2011-es időszakra vonatkozó, a közigazgatás reformjáról szóló stratégia és cselekvési terv bevezetését, mivel a közigazgatás gyenge és nem hatékony, és a reformok még kezdeti szakaszban vannak;

44. úgy véli, hogy bár a helyi önkormányzatok szintjén történt némi előrehaladás, ezek közigazgatási kapacitásai továbbra is gyengék;

45. üdvözli a Koszovói Korrupcióellenes Ügynökség létrehozását, azonban úgy véli, hogy hiányzik az egyértelmű politikai akarat a korrupció leküzdéséhez, amely így továbbra is problémát jelent; További kapacitásépítésre van szükség az ügynökség személyzetének tekintetében, és folyamatosan fejleszteni kell a jogi keretet és a végrehajtási intézkedéseket is;

46. sajnálatának ad hangot amiatt, hogy csak csekély előrehaladás történt a civil és politikai jogok és szabadságok terén, és sürgeti a koszovói hatóságokat, hogy – a megbékélés felé vezető fontos lépésként – folytassanak további vizsgálatokat több mint 2 000 eltűnt személlyel kapcsolatban;

47. üdvözli, hogy a 2007. novemberi koszovói választások békésen zajlottak; sürgeti a koszovói és a szerbiai hatóságokat, hogy továbbra is dolgozzanak a jelenlegi politikai helyzet békés rendezésén, és szilárd meggyőződése, hogy nem lehet helye az erőszaknak Koszovóban, és egy többnemzetiségű Koszovót kizárólag az összes közösséggel való együttműködés révén lehet felépíteni;

Montenegró

48. üdvözli a stabilizációs és társulási megállapodás aláírását az EU-val, és sürgeti a montenegrói kormányt, hogy továbbra is teljesítse a megállapodásból adódó kötelezettségeit a végrehajtásra vonatkozó előzetes cselekvési terv értelmében;

49. üdvözli az új alkotmány elfogadását;

50. elismeri a jó eredményeket, amelyeket Montenegró függetlenségének kivívása után a csatlakozó országokkal és szomszédos országokkal létesített bilaterális kapcsolatok terén

elért, és üdvözli a regionális kezdeményezésekben való résztvétel terén mutatott előrehaladást, valamint az Európa tanácsi tagságot;

51. üdvözli a kormány által a szervezett bűnözés és korrupció elleni küzdelem érdekében bevezetett intézkedéseket, azonban megjegyzi, hogy ezek a kérdések még mindig komoly problémát jelentenek, és sürgeti a kormányt, hogy folytassa a korrupcióellenes intézkedések javítását, valamint tegyen fokozott erőfeszítéseket a pénzmosás elleni küzdelem érdekében. Különös hangsúlyt kell helyezni az igazságügyi rendszer reformjának folytatására;

52. Ugyanakkor további kapacitásépítésre van szükség különösen az átláthatóság, az elszámoltathatóság, a közbeszerzés, valamint a közjavak kezelése és az engedélyezési eljárások terén;

53. úgy véli, hogy a közigazgatási kapacitások további fejlesztésére van szükség a stabilizációs és társulási megállapodás sikeres végrehajtásának érdekében. A helyi önkormányzat igazgatási rendszereinek és a montenegrói helyi önkormányzati szövetségnek további kapacitásépítésre van szükségük annak érdekében, hogy fogadni tudják az előcsatlakozási támogatásokat (IPA).

Kelt, Brüsszelben, 2008. április 10.

a Régiók Bizottsága
elnöke

Luc VAN DEN BRANDE